

จากกรุงเทพฯ ถึง Los Angeles: 1

5-31 มีนาคม 2001

พิเชษฐ เป็ชรกลิ่น¹

ด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธาในศิลปะ ด้วยเห็นว่าศิลปกรรมน่าจะเป็นสิ่งโน้มนำจิตใจของมวลมนุษยชาติ นำพาสู่เส้นทางแห่งสันติภาพและสุขสงบในโลกใบกลม ๆ นี้ ศิลปกรรมเป็นสิ่งสร้างสรรค์ที่อยู่ชั่วตรงข้ามกับสงครามเพราะนั่นคือการทำลาย มุมศิลปะในฉบับนี้ขอไว้อาลัยแต่ทุกชีวิตที่ดับสูญไปกับตึกเวิร์ลเทรดเซนเตอร์ ซึ่งในไม่ช้าก็คงกลายเป็นอีกหนึ่งเรื่องราวที่บันทึกไว้ในความทรงจำของผู้คนทั่วโลกและคงกลายเป็นอีกหนึ่งในประวัติศาสตร์แห่งการทำลายล้างกันด้วยชีวิตอย่างไม่วันจบสิ้น ขอสันติภาพจงมีแด่โลกและทุกสรรพชีวิตที่อาศัยอยู่บนโลกใบนี้ด้วย

ท่านผู้อ่านที่เคารพ มุมศิลปะฉบับนี้ นำท่านผู้อ่านผ่านมุมมองศิลปะไปยังเมืองลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อชมพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์ รวมถึงสถานที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอผลงานหรือจัดแสดงศิลปะนอกบ้านต่างเมือง ซึ่งเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่น่าสนใจ

การเดินทาง ความเป็นอยู่-และโอกาสในประสบการณ์ที่ได้รับครั้งนี้เกิดขึ้นจาก ดร.กมล ทัศนัญชลี ศิลปินแห่งชาติได้มีหนังสือเชิญจากสภาศิลปกรรมไทยในนครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา ซึ่ง ดร.กมล ทัศนัญชลี เป็นประธานสภาศิลปกรรมไทยอยู่ที่นั่น ท่านได้ให้ความสำคัญ

แก่วงการศิลปะของไทย ในฐานะที่ท่านเป็นศิลปินจากเมืองไทย และได้เชิญศิลปินทุกสาขารวมถึงผู้เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบวงการศิลปกรรมในเมืองไทยไปศึกษาและดูงานด้านการเรียนการสอน พิพิธภัณฑ์และหอศิลป์ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วนับร้อยคนตลอดระยะเวลาหลายสิบปีล่วงมาที่ท่านได้พำนักอยู่ในสหรัฐอเมริกา ผู้เขียนเองได้รับโอกาสอันดีนี้จากท่านพร้อมกับผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา อาจารย์สมบุรณ์ ณะสุข ในฐานะที่ท่านได้ดูแลการจัดสร้างหอศิลป์และวัฒนธรรมภาคใต้ และอีกท่านรองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน จากแผนกวิชาศิลปศึกษา ซึ่งเดินทางไปด้วยกัน

▶ คณะผู้เดินทางจากเมืองไทยและ ดร.กมล ทัศนัญชลี ระหว่างการเดินทางบริเวณตอนใต้ ของรัฐแคลิฟอร์เนีย

การเดินทางไกลที่สุดครั้งแรกในชีวิตได้เริ่มขึ้น

¹ อาจารย์ โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้เขียนและคณะที่เดินทางจากประเทศไทยมีด้วยกันทั้งสิ้น 7 คน จากต่างสถาบัน คือผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี และอีก 3 ท่านจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นแขกผู้ไปเยือนเมืองลอสแอนเจลิสพร้อมกัน ความหวาดกลัว วิตกกังวล และคิดถึงบ้านนั้น ได้ถูกทดแทนด้วยความเมตตาและมิตรไมตรีเสมือนญาติพี่น้องจากอาจารย์กมลและคุณนวลศรี ทัศนาศูชลี ภรรยาซึ่งเป็นแม่บ้านผู้ดูแลให้ความสะดวกและความอบอุ่นแก่แขกผู้ไปเยือนอย่างวิเศษสุด ผมทราบจากทุกท่านที่ได้รับเชิญในครั้งนี้ และจากคำบอกเล่าของผู้ที่มีโอกาสได้รับการต้อนรับจากท่านว่า ความรัก ความเมตตาและความเป็นกันเองนั้นเสมอเหมือนและเท่าเทียมกันจนเป็นที่ประทับใจ

ปลายของฤดูหนาวในเมืองลอสแอนเจลิสยังคงทรمانสำหรับเรา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของคนที่อยู่ห่างกันคนละซีกโลกเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้เขียน ทัศนียภาพสิ่งแวดล้อมรวมถึงคุณภาพของชีวิตของคนในเมืองลอสแอนเจลิสทำให้ผู้เขียนรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียม แต่ในทางตรงกันข้ามของบางแง่มุมกลับทำให้ผู้เขียนรักเมืองไทย รักรัฐบาลและปัดดาที่ยิ่งขึ้นอีกหลายเท่าทวีคูณ ผู้เขียนได้ซาบซึ้งกับคำว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว และความแตกต่างของประเทศด้อยพัฒนา โดยเฉพาะเรื่องของศิลปกรรมและพิพิธภัณฑ์ดังจะสรุปให้ท่านผู้อ่านได้เห็นภาพเห็นระบบความคิดในหลายประเด็น หลายสถานที่ด้วยกันดังนี้

Los Angeles Country Museum of Art

Los Angeles Country Museum of Art เป็นพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะที่เริ่มสร้างตั้งแต่ปี 1960 และปรับปรุงเรื่อยมา จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศสหรัฐอเมริกา

ตั้งอยู่ที่ 590 Wilshire Bonleranrd ประกอบด้วยตัวอาคาร 5 หลัง ด้วยกันคือ

▶ ป้ายประชาสัมพันธ์จากมุมหนึ่งของตัวอาคารหอศิลป์ Los Angeles Country Museum of Art (LACMA)

1. อาคาร Anderson Building มีด้วยกัน 4 ชั้น สำหรับจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยและศิลปะสมัยใหม่
2. อาคาร Ahmansan Building มีด้วยกัน 3 ชั้น สำหรับจัดแสดงงานศิลปะแบบถาวร และแบบหมุนเวียนสลับกันไป
3. อาคาร Hammer Building มี 3 ชั้น สำหรับแสดงงานร่วมสมัยและศิลปะสมัยใหม่ ตลอดจนแสดงงานศิลปะภาพถ่าย
4. อาคารสำนักงานเป็นลักษณะอาคาร 2 ชั้น
5. อาคารวัฒนธรรมญี่ปุ่น เป็นอาคาร 2 ชั้น สำหรับแสดงงานศิลปะภาพพิมพ์ของญี่ปุ่น และงานประยุกต์ศิลป์ของญี่ปุ่นโดยทั่วไป

เนื้อหาภายในการจัดแสดงของอาคารแต่ละหลัง ออกแบบขึ้นเพื่อจัดแสดงนิทรรศการแบบถาวรและแบบหมุนเวียนสลับเปลี่ยนไปตามโอกาส ซึ่งมีอาคารจัดแบ่งกลุ่มอาคารและประเภทของผลงานที่แสดงออกเป็นหมวดหมู่อย่างชัดเจน รวมทั้งการจัดลำดับยุคสมัยและช่วงเวลาของผลงาน

เช่น เริ่มต้นตั้งแต่ศิลปกรรมก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์เมโสโปเตเมีย กรีก และโรมัน โดยลำดับ ผู้ศึกษาและผู้เข้าชมสามารถศึกษาและลำดับความเข้าใจวิวัฒนาการของศิลปะในยุคสมัยต่างๆ ได้ไม่ยาก

▶ ห้องแสดงงานภายในตัวอาคารพิพิธภัณฑ์ และหอศิลปะ LACMA

ในส่วนที่ดีคือ ภายในแต่ละห้องที่จัดแสดง มีเอกสารประกอบพร้อมคำบรรยายไว้อย่างละเอียด มีการจัดผู้บรรยายไว้รองรับกลุ่มผู้เข้าชมที่มักเป็นหมู่คณะ วิทยากรที่ให้บริการบรรยายจบการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวิจารณ์เป็นสำคัญ งานศิลปะที่นำมาจัดแสดงนั้นศิลปะสมัยใหม่มีผลงานศิลปะของศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลก ระบบรักษาความปลอดภัยจะมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลประจำ ห้องละ 1 คน เพื่อระวังรักษาวัตถุที่จัดแสดงภายในหอศิลปะ นอกจากนี้ยังมีระบบสัญญาณเตือนด้วยเสียง เมื่อผู้ชมเดินเข้าไปใกล้หรือใช้มือสัมผัสศิลปะวัตถุชิ้นนั้นๆ จะมีเสียงดังเตือนขึ้นมาทันที

การออกแบบอาคารและโครงสร้างของพิพิธภัณฑ์ LACMA แห่งนี้ประกอบด้วยอาคารหลายหลังซึ่งการเชื่อมต่อระหว่างอาคารแต่ละหลังนั้น ในบางหลังจะออกแบบเป็นสะพานเชื่อมต่อกันในชั้นที่ 3 เพื่อการเดินชมนิทรรศการได้อย่างต่อเนื่อง

การใช้วัสดุประดับตกแต่งอาคารเน้นการใช้แสงธรรมชาติ (Sky Light) โดยเฉพาะอาคารแสดงศิลปะแบบร่วมสมัย (ในอาคาร Anderson Building) แสงธรรมชาติดังกล่าวจะส่องสว่างทั้งภายในและภายนอกอาคาร วัสดุอุปกรณ์สำหรับประดับตกแต่งอาคาร โดยเฉพาะโครงสร้างของหลังคาเป็นโลหะมันวาว (อะลูมิเนียม) กระจก และคอนกรีตเสริมเหล็ก และระหว่างตัวอาคารจะมีลานโล่งติดต่อกัน (Plaza) ซึ่งในบางครั้งมีกิจกรรมการแสดงงานศิลปกรรมกลางแจ้งประเภทต่างๆ โดยมีการตกแต่งบริเวณลานเป็นอย่างดี นอกจากนี้บริเวณบางส่วนของลานดังกล่าวได้จัดแบ่งพื้นที่เป็นที่นั่งพักผ่อน มีอาหารว่างและเครื่องดื่มไว้บริการเพื่อเป็นการหารายได้เข้าพิพิธภัณฑ์ มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

▲ บรรยากาศบริเวณลานกิจกรรมกลางแจ้งและสวนประดิษฐานภายนอกอาคาร LACMA ▼

1) ห้องอาหาร

- 2) ห้องหนังสือและของที่ระลึก
- 3) ห้องประชุม
- 4) ห้องเก็บของ
- 5) ห้องประติมากรรมภายนอกอาคาร

การเข้าชมพิพิธภัณฑ์นั้นมีการรับสมัครสมาชิกของพิพิธภัณฑ์เป็นรายปี โดยสมาชิก 1 คนสามารถนำบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกเข้าชมได้อีก 1 คน ทางพิพิธภัณฑ์จะส่งข่าวประชาสัมพันธ์เป็นเอกสารหรือแผ่นพับไปยังสมาชิกให้ร่วมชมนิทรรศการอยู่เสมอ โดยมีการจัดนิทรรศการตลอดทั้งปี และมีกำหนดการบรรยาย การนำชมศิลปะอย่างชัดเจนเพื่อความสะดวกในการเลือกเวลาเข้าชมของสมาชิก

Vista Dellago

Vista Dellago เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของน้ำ โดยห้องแสดงแต่ละห้องจะแสดงเรื่องราวของน้ำทั้งหมด เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของคนที่เกี่ยวข้องกับน้ำ แนวคิดการใช้น้ำในการดำรงชีวิต ความจำเป็นของน้ำในการดำรงชีวิต ตลอดจนคุณค่าของน้ำในแง่ของการพัฒนาเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกแก่ชีวิตมนุษย์

► ภายในห้องแสดงของพิพิธภัณฑ์ Dellago

สถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตั้งอยู่บนภูเขาเหนือเขื่อน ห่างจากตัวเมืองลอสแอนเจลิสออกไปประมาณ 200 ไมล์ อยู่ทางตอนใต้ของรัฐ California

ตัวอาคารเป็นลักษณะอาคารชั้นเดียว เมื่อเข้าสู่ภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ก็จะพบกับห้องโถงต้อนรับซึ่งตกแต่งไว้อย่างสวยงาม และเคาน์เตอร์รับติดต่อสอบถาม ประชาสัมพันธ์การจัดแสดง เส้นทางสัญจรภายในตัวอาคารแห่งนี้เริ่มต้นจากทางด้านซ้ายมือ มีห้องจัดนิทรรศการทั้งหมด 7 ห้อง และห้องฉายภาพยนตร์ 1 ห้อง สำหรับห้องจัดนิทรรศการทั้ง 7 ห้องได้นำเสนอเรื่องราวตามลำดับดังนี้

1. ห้องแสดงเรื่องราวของน้ำและตัวเรา เป็นเนื้อหาความจำเป็นของน้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตมนุษย์ภายในห้องมีการจัดเกมส์คอมพิวเตอร์ (Computer Game) สำหรับผู้เข้าชม ตามด้วยความรู้รอบตัวถึงความจำเป็นของน้ำ
2. ห้องแสดงแหล่งน้ำภายในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยแสดงภาพแผนที่ที่สามารถศึกษาถึงแหล่งน้ำและมีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งน้ำให้ศึกษาจำนวนมาก แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มประชากรที่ใช้น้ำมากที่สุด
3. ห้องแสดงสภาวะการใช้น้ำ แสดงแผนที่การเกิดขึ้นของแหล่งน้ำตั้งแต่ต้นจนจบ มีการจำลองท่อส่งน้ำ และส่วนแยกของการส่งน้ำจากทะเลสาบ Overville สู่อานที่ต่าง ๆ
4. ห้องแสดงเหตุการณ์ ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับน้ำ รูปลักษณะของรัฐแคลิฟอร์เนียในอดีต แสดงการสำรวจปากน้ำ ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลเพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี
5. ห้องแสดงเส้นทางเดินของกระแสไฟฟ้าแรงสูง โดยเดินสายไฟฟ้าแรงสูงไปยังเส้นทางต่าง ๆ

และยังมีเกมส์คอมพิวเตอร์สองจุดสลักกับการจัดบอร์ด
แสดงข้อมูลอย่างทันสมัยและสวยงาม

6. ห้องแสดงการดูแลรักษาแหล่งน้ำ และ
แหล่งน้ำในพื้นที่ต่างๆ โดยมีข้อมูลประกอบการศึกษา
รวมทั้งเส้นทางของกระแสน้ำที่ไหลสู่ชุมชนที่อยู่อาศัย

7. ห้องแสดงการจัดการดูแลลุ่มน้ำ โดยแสดง
ขั้นตอนการปลูกป่าเพื่อรักษาสมดุลธรรมชาติพันธุ์พืช
สัตว์ป่า และแสดงการไหลของลำธาร

► ภายในห้องแสดงของพิพิธภัณฑ์ Dellago

ส่วนห้องฉายภาพยนตร์ตั้งอยู่บริเวณ
ศูนย์กลางของห้องทั้ง 7 เป็นห้องโถงอเนกประสงค์
สำหรับฉายวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ และสไลด์ สถานที่
แห่งนี้ไม่เก็บค่าผ่านเข้าชม จัดสร้างเพื่อเป็นสถานที่
พักผ่อนและเป็นแห่งการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแหล่ง
พลังงานอันมีต้นกำเนิดจากน้ำ ภายนอกตัวอาคาร
จะเป็นระเบียงรองทั้ง 4 ด้าน เพื่อจัดเป็นพื้นที่สำหรับ
ชมทัศนียภาพเหนือทะเลสาบภูเขาไฟระมัดอันสวยงาม
การจัดห้องแสดงให้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ตกแต่งด้วย
วัสดุที่แปลกตา จึงสามารถดึงดูดความสนใจของ
ผู้เข้าชมได้เป็นอย่างดี

ข้อสังเกต

Vista Pel Lago เป็นสถานที่พักผ่อนชม

ทัศนียภาพ และเป็นสถานที่จัดแสดงเรื่องราว
เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ไม่ได้เป็นพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์
แต่มีการใช้หลักทางศิลปกรรมในการตกแต่งภายใน
และสามารถนำเสนอได้อย่างสวยงาม กระทั่ง
ผู้เข้าชมได้รับรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรน้ำ การอาศัย
พื้นฐานทางศิลปะในการจัดแสดงและนำเสนอเป็น
นิทรรศการจึงลดความรู้สึกของความเป็นวิชาการลง
แต่ก็สามารถโน้มน้าวชักจูงความสนใจของผู้ชม
ได้เป็นอย่างดี

Angels Gate Cultural Center

สถานที่แห่งนี้ตั้งอยู่ที่ 3801 South gaffey
san pedro, California ใช้เป็นที่ทำงานของเหล่า

► บริเวณที่พักของศิลปินและห้องแสดงงาน
(Gallery) Angels Gate Cultural Center

ศิลปิน เป็นอาคารแสดงงานศิลปกรรม (Gallery)
แบบหมุนเวียน เป็นอีกหนึ่งสถานที่ตั้งอันเป็นศูนย์กลาง
ทางวัฒนธรรมทางตอนใต้ของรัฐแคลิฟอร์เนีย
แต่เดิมเคยเป็นค่ายทหารนาวิกโยธิน บริเวณ
ปากอ่าวแห่งนี้เคยเป็นป้อมปราการ MacArthur
ป้องกันการรุกรานทางทะเล เมื่อสงครามสิ้นสุดลง
รัฐจึงคืนผลประโยชน์ให้แก่สังคมโดยการปรับปรุง
และเปลี่ยนแปลงสภาพจากค่ายทหารเป็นศูนย์วัฒนธรรม

ทางศิลปกรรม เปิดให้ศิลปินเช่าเป็นที่พักซึ่งปัจจุบัน มีประมาณ 50 คน ส่วนตัวอาคารได้ปรับปรุง เป็นห้อง แสดงงานศิลปะเป็นลักษณะนิทรรศการหมุนเวียน

▶ ผลงานติดตั้งในการแสดงงานศิลปกรรม ร่วมสมัยของศิลปิน ณ Angels Gate

Angels Gate Cultural Center มีการจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถรองรับศิลปินประจำรัฐและศิลปินที่มีผลงานเป็นที่สนใจของสังคมมาแสดงอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีการวิจารณ์งานศิลปะ แสดงทัศนะในประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวข้องกับแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุน

จากบริษัทเอกชน ธนาคารแห่งชาติ และรายได้จากภาษีของคนในรัฐมาจัดการบริหารภายใน

▶ ภาพนอกอาคารของ Angels Gate จัดเป็นสวนประติมากรรมและผู้ชมสามารถมองทิวทัศน์ปากอ่าวซึ่งเคยเป็นป้อมปราการทางทะเลในอดีต

สำหรับมุมมองศิลปะฉบับนี้ได้นำท่านผู้อ่าน จากรัฐมิสซิสซิปปีและรัฐจอร์เจียแต่เพียงเท่านี้ ในตอนต่อไป มุมศิลปะจะนำท่านไปยัง The J. Paul Getty, Palm Spring Desert Museum และ Norton Simon Museum ซึ่งเป็นหอศิลป์ที่ได้มาตรฐานในระดับโลก พบกันใหม่ในฉบับหน้า

